

KIS-559 – Micherioù ar c'hoad

(RLN da YBAN – 26 09 97)

E GEAK. p. 90 e troez Gl. *forestier* g. dre Br. *koataer*. Padal, war NDBF. e talvez Br. *koataer* kement ha Gl. *bûcheron* hepken, eleze ar gwezhour a zo e vicher diskar ar gwez ha Gl. *forestier* g. zo troet dre Br. *forestour*.

War al *Larousse* kelc'houziadek e dek levrenn e lenner :

FORESTIER (n. m.) Personne travaillant dans la foresterie.

FORESTERIE (n. f., latin médiéval '*forestaria*' charge d'un forestier)
Ensemble des activités intéressant la forêt (création, conservation, aménagement, gestion).

Un *ijinour forestour* zo pell enta diouzh ur *c'hoataer*. Troet 'c'h eus Gl. *exploitation forestière* dre Br. *koataerezh*¹. Met un *embreger forestour* n'eo ket e roll hepken diskar ar gwez ha gwerzhañ ar prenn pe ar c'heuneud, met ivez derc'hel e goadeier e ratre (reoliadurioù kefridiel ez eus er c'heñver-se). A-du e ven evit mirout Br. *koataer* da gevatal da Gl. *bûcheron* hepken hag evit treiñ ar pennanv gallek *forestier* dre Br. *forestour* pe *koadegour*. (Tu a ve marteze da sevel un hanc'her diwar Kb. *llwyn*, a gaver ur c'heveleb henvrezhonek dezhañ, *loin*², *loen* e *Diellevr Redon*, ur stumm brezhonek all o vezañ kavet, ma ne fazian, en anv bourc'h Kerlouan.)

(RAH da GE – 11 10 97)

Soñjet 'm eus e c'hallfed reiñ Br. *koadegouriezh* da gevatal da Gl. *sylviculture* diwar skouer Br. *gwezegouriezh* (Gl. *arboriculture*).

Alese ar rumm gerioù-mañ a ginnigan evit termeniñ micherioù ar c'hoad :

I. – Savet diwar *koad* :

---

¹ Br. *koataerezh* a c'hell bezañ gourel pe venel diouzh ma vez anv eus ar vicher pe eus al lec'h labour.

² [GE – 26 10 97] hBr. *loin* "buisson, bosquet", Kb. *llwyn* "bush, shrub, brake, thicket, copse, grove, arbour, wood, forest" a zezneuzier Br. *loan* g.

<i>koataerezh</i>	"exploitation forestière"
<i>koadaozerezh</i>	"travail du bois"
<i>koadijinerezh</i>	"industrie du bois"
<i>koadegour</i>	"sylviculteur"
<i>koadegouriezh</i>	"sylviculture"
<i>koadour</i>	"forestier"
<i>koadouriezh</i>	"foresterie" ¹ .

II. – Savet diwar *gwez* :

<i>gwezegour</i>	"arboriculteur"
<i>gwezegouriezh</i>	"arboriculture".

(YBAN da GE – 18 10 97)

Evit gwir e vo ret adkemer kement-se a-zevri, rak war an dachenn ez eus un hanc'herieg resis a-walc'h, mar 'm eus soñj mat eus a lavare dimp an ijinour hon ambrouge, va c'hlasad skolidi ha me, a-dreuz koadeg Roazhon. En amzer-se ez aemp bep bloaz d'ober un droiad er goadeg. Bez' e oa ijinourion, kalvezourion ha micherourion o labourat er goadeg, pa'z eo ur gwir embregerezh. Tud all a weler ivez : embregerezhioù 'zo o deus anzavadoù ha diskar a reont ar gwez. Ar c'hefioù a viront d'ober plenk pe arbeuri moarvat hag ar peurrest a dalvez d'ober keuneud.

AR C'HOADEIER

Sed un nebeut termenoù a zo chomet e'm eñvor :

~ Gl. *futaie* : "Peuplement forestier composé d'arbres destinés généralement à atteindre un plein développement avant d'être exploités. Haute futaie : futaie parvenue à tout son développement."

~ Gl. *gaulis* : "Ensemble forestier dont les pousses, devenues grandes, sont encore minces. Le gaulis est intermédiaire entre le taillis et la futaie."

~ Gl. *taillis* : "Partie d'un bois ou d'une forêt où il n'y a que des arbres de faible dimension issus de souches et de drageons et qu'on coupe à intervalles rapprochés ; ces arbres eux-mêmes."

---

¹ *Petit Robert* : "Ensemble des activités d'exploitation des forêts, des principes qui les dirigent (mot courant au Québec)."

~ Gl. *perchis* : "Futaie dont les arbres de dix à vingt ans fournissent un bois de taille convenable pour faire des perches."

~ Gl. *fourré* : "Massif épais et touffu de végétaux sauvages de taille moyenne, d'arbustes à branches basses."

~ Gl. *hallier* : "Groupe de buissons serrés et touffus."

KINNIGOU

E *Geriadur brezhoneg An Here* ez eus ur bajenn skeudennoù a-zivout ar goadeg etre ar pajennoù 434 ha 435. Anv zo a : *koad-uhel*, *koad-med*, *broust*, *frankizenn*, *koadour*, *hanocherez*. Ar c'hoadour zo un hanocherez (Gl. *tronçonneuse*) etre e zaouarn da ziskar gwez. Moarvat o deus klasket tud *An Here* kendeç'heriañ an termenoù micher-se en o geriadur. Evit Gl. *futaie* o deus adkemeret ar valleeg *koad uhel* (*koad diskoultr* a gaver ivez).

Ya, met pe gevatal da

∅ Gl. *haute futaie* ? Quid a-zivout Br. *fusteg* b. ?

∅ Gl. *gaulis* e c'haller kinnig d'e gevatal Br. *gwalenneg* pe *gwialeg*.

∅ Gl. *taillis* : Br. *koad med*, moarvat. VALL. a ro Br. *brouskoad* ivez, a ve Gl. *broussailles* kentoc'h.

∅ Gl. *perchis* : ne gilfen ket rak ur Br. *percheg*. Keñveriañ al lec'hav Keramperchec, karter eus Pont-Aven.

∅ Gl. *fourré* : NDBF. a ginnig Br. *brousgwez*, *brouskoad*, *broust*. Diaes ober an disparti etrezo, damheñvelster. Diwar GON. ha GIBR. e c'haller kinnig Br. *brousgwez* pe *brouskoad* a-dal da Gl. *fourré* ha mirout Br. *broust* dirak Gl. *hallier*.

MICHERIOU AR C'HOAD

Ha bremañ evit a sell ar micherioù :

~ Gl. *sylviculture* : "Exploitation rationnelle des arbres forestiers (conservation, entretien, régénération, reboisement, etc.)."

~ Sz. *silviculture*, *sylviculture* : "The growing and tending of trees as a branch of forestry."

~ Sz. *forestry* : "Science or art of managing forests." War a hañval o deus Kebekiz savet ur Gl. *foresterie* : "Ensemble des activités d'aménagement et d'exploitation des forêts. On dit aussi forestage" (*Petit Robert*).

~ Gl. *forestier* : "Celui qui exerce une charge dans une forêt, et spécialement une forêt du domaine public."

KINNIGOU

E brezhoneg henvoazel, a-dal da Gl. *forestier*, *bûcheron* emañ Br. *koadour*, *koataer* hag ivez *forestour*. Lezel a ran a-gostez Br. *forecher*. Hevelep despizadur a ro *Geriadur An Here* da Br. *koadour* : "Den, kargad dh., a labour en ur goadeg, war-dro ur goadeg."

Evit an alamaneg n'en em chal ket : *Forstwirtschaft*, *Waldwirtschaft* (Gl. *sylviculture*, *exploitation forestière*). E gwir ez eo komprenadus : an hevelep tud eo a c'hounez ar gwez hag a gorvo ar c'hoad al liesañ. Evel ma lavar ar saozneg. ez eo ar *sylviculture* ur skourr eus ar *forestry*. Ha setu perak moarvat e kaver ivez Br. *koataerezh* er GEAK. evit an daou.

A-du-rall e ra ar geriadurioù saozneg-galleg kevatalioù eus *forestry* ha *sylviculture* .

Va dibab eus Br. *koataer*, *koataerezh* evel kevatal da Gl *sylviculteur*, *sylviculture* zo hini DAGB63 :

KOATAER g., gounezer koadoù.

KOATAEREZH g., gouniderezh ar c'hoadoù.

Bremañ, war-benn dispartiañ an arbennigiezhoù ketep e c'haller degas termenoù all. N'eus ket diouer war an dachenn-mañ. Kentañ penn, an obererezh hollek, eleze :

Ø Sz. *forestry* : Br. *koadouriezh*, al lostger *-ouriezh* o verkañ aze ur skiant pleustrel. Br. *koadour* a ve neuze kevatal da Sz. *forester*. E-kichen an termenoù-se e ve ivez Br. *forestour*, *forestouriezh* damheñvelster, arbennikaet marteze evit ar c'hoadegoù bras kenan evel ar re a gaver e Suamerika pe e lec'h all. Ha perak ket Br. *koadegour*, *koadegouriezh* ivez ?

Ø Gl. *sylviculteur*, *sylviculture* e klotfe neuze outo *koadc'hounezzer*, *koadc'hounezerezh*.

Ø Gl. *exploitation forestière*. Amañ eo ret diforc'hañ :

a) An embregerezh : Br. *stal forestel*, *embregerezh forestel*, pe *foresterezh* b. zoken (Sz. *forestry site*, Al. *forstwirtschaftlicher Betrieb*). Amañ *forestel* zo e-lec'h *foresterezhel* (evel *gounezel*, *kenwerzhel*, h.a.) ha spletusoc'h eget *koadel* pe *koaderezhel* pa sell *koad* ouzh an danvez ivez.

b) Ar c'horvoerezh : Br. *koataerezh* g., damheñvelster : *foresterezh* g. (Al. *Forstwirtschaft*, Sz. *forestry*, *lumbering*). A se Br. *forester*, damheñvelster da Br. *koataer* a glotfe ouzh Gl. *exploitant forestier*. Evel just ez eus lies arbennigiezh e-touez ar goataerion, da skouer : Br. *keuneutaer* (Gl. *bûcheron*), Br. *piler* gwez (Sz. *woodcutter*), alese Br. *keuneutaerezh* (Sz. *woodcutting*, Gl. *abattage des arbres*)

ha reoù all c'hoazh a dra sur. Menegomp ivez Sz. *woodman* evit diskouez e chom ivez e saozneg termenoù henvoazel e-kichen ar re nevez.

Ø Gl. *industrie du bois, travail du bois*. Amañ e ranker diforc'hiñ Br. *prenn* (Gl. *bois d'œuvre*) diouzh Br. *koad* (Gl. *bois* danvez krai) ha Br. *ijinerezh a'r prenn, prennijinerezh* (Al. *Holzverarbeitungsindustrie*, Sz. *woodwork*, Gl. *menuiserie* kentoc'h) diouzh *ijinerezh ar c'hoad, koadijinerezh* — hennezh o pleuskañ ar prenn da vezañ danvezet en adeiladerezh, el lestrsaverezh, en ebenouriezh, en arz, hemañ durc'haet dreist-holl war-du treuzfurmerezh ar c'hoad e *torpezadoù* (Gl. *agglomérés*), e *dazhaenadoù* (Sz. *plywood*, Al. *Sperrholz*, Gl. *contreplaqué, stratifié*), h.a.

(YBAN da GE – 11 11 97)

[Da heul un evezhiadenn a-berzh RAH nec'het o welout Br. *koataerezh* kinniget a-dal da Gl. *sylviculture* hag *exploitation forestière* war un dro.]

Evit Gl. *sylviculture* er ster strizh, eleze "gounezerezh ar c'hoadoù (ober war dro, arzalc'h ha trezalc'h, adkodañ,...)" e kinnigan Br. *koadc'hounezerezh* hag an deveradoù. Evit Br. *koataerezh*, ouzhpenn "korvoiñ ar c'hoadeier", a dalvez an obererezh armerzhel diazezet war gorvoerezh ar c'hoadeier (gwerzhañ, eilkevrañ,...).

Anat ez eo pinvidikoc'h ar brezhoneg war an dachenn-mañ eget ar galleg pe ar saozneg. Va fal ne oa ket pegañ ur skritell vrezhonek ouzh pep termen gallek pe saoznek. Ken anat all n'eo ket didroc'het ar sterva en hevelep doare e brezhoneg, galleg, saozneg pe alamaneg. Dimp-ni eo da c'houzout pezh a fell dimp lavarout gant an holl dermenoù brezhonek en hon c'herz. Ur gudenn all eo lakaat ur ger en ur yezh all a-dal d'ar gerioù brezhonek. N'eo ket souezh enta ma kavfed an un termen gallek a-dal da lies ger brezhonek ha daou dermen gallek dirak an un termen brezhonek.